

**LIFE | BEAR SMART
CORRIDORS**

LIFE20 NAT/NL/001107

LIFE Bear-Smart Corridors

Πρακτικά 1^{ης} Συνεδρίασης Κοινότητας Έξυπνης Συνύπαρξης με την Αρκούδα

**Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου 2024
GiSeMi HUB, Τρίκαλα**

**Ημερομηνία Έκδοσης: 05.10.2024
Συγγραφέας: Γιώργος Χατζηνάκος**

1. Εισαγωγή

Η συνεδρίαση σηματοδότησε την επίσημη έναρξη λειτουργίας της Κοινότητας Έξυπνης Συνύπαρξης με την Αρκούδα στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων–Μετεώρων, στο πλαίσιο του έργου *LIFE Bear-Smart Corridors*.

Κύριοι στόχοι της συνάντησης ήταν:

- Η παρουσίαση του μοντέλου Έξυπνης Συνύπαρξης, όπως εφαρμόζεται πιλοτικά σε ορεινές περιοχές της Ευρώπης.
- Η ανάλυση της διαδικασίας ένταξης φορέων στην Κοινότητα, μέσα από την υπογραφή του Μνημονίου Συνεργασίας (MoU), στο οποίο περιγράφονται οι κοινές αξίες, αρχές και δεσμεύσεις.
- Η συγκρότηση ενός δικτύου συνεργασίας μεταξύ θεσμικών φορέων, κοινωνίας πολιτών, πανεπιστημίων και τοπικών επιχειρήσεων.
- Η προσέλευση νέων μελών και η ενίσχυση της ενεργής συμμετοχής τοπικών φορέων.
- Η εισαγωγή στη διαδικασία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου Συνύπαρξης, που θα αποτελέσει το βασικό παραδοτέο της Δράσης C1.

Στην συνάντηση συμμετείχαν οι:

Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα / Ειδικότητα	Οργανισμός
Γιώργος Χατζηνάκος	Ανθρωπογεωγράφος	Καλλιστώ
Γιώργος Αγγελής	Δασοφύλακας	Δασαρχείο Καλαμπάκας
Σπύρος Μούζιουρας	Δασολόγος	Δασαρχείο Καλαμπάκας
Ιωάννης Χονδρός	Δασοπόνος	Δασαρχείο Καλαμπάκας
Άγγελος Πατσιατζής	Πρόεδρος	ΚοινΣΕπ Κεφαλοπόταμος
Δημήτρης Δήμος	Γεωγράφος – Ερευνητής	ΠΕΕΑΦΑΖ
Ευθύμιος Αυγέρης	Γεωπόνος	ΚοινΣΕπ Εκάτη
Δημήτρης Χατζόπουλος	Κτηνίατρος	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Στέφανος Τσιάκας	Γεωπόνος	ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.
Βάιος Κουτής	Υπεύθυνος προγραμμάτων	ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.
Δημήτρης Βαβύλης	Βιολόγος – Ειδικός Επιστήμονας	ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.
Παναγιώτης Ντιντής	Αντιδήμαρχος	Δήμος Μετεώρων
Απόστολος Ζώης	Δημοσιογράφος	ΑΠΕ–ΜΠΕ

2. Περίληψη συνάντησης

Η συνεδρίαση ξεκίνησε με σύντομους χαιρετισμούς από εκπροσώπους της Καλλιστώ και του ΚΕΝΑΚΑΠ, οι οποίοι τόνισαν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ δημόσιων, ιδιωτικών και κοινωνικών φορέων για τη διαχείριση της άγριας ζωής και τη βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Έγινε αναφορά στη διαδρομή και τους στόχους του έργου *LIFE Bear-Smart Corridors*, καθώς και στην ευρωπαϊκή διάσταση των *Bear Smart Communities*, τονίζοντας ότι η πρωτοβουλία στα Τρίκαλα–Μετέωρα αποτελεί το πρώτο πιλοτικό παράδειγμα στην Ελλάδα που συνδέει την τοπική ανάπτυξη με την συνύπαρξη.

Ακολούθησε παρουσίαση από τον Γιώργο Χατζηνάκο (Καλλιστώ) και τον Δημήτρη Βαβύλη (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.) σχετικά με το μοντέλο λειτουργίας της Κοινότητας, τις βασικές αρχές και τις προοπτικές της.

Κύρια σημεία παρουσίασης:

- Η συνύπαρξη ανθρώπου και άγριας ζωής ως ζήτημα κοινωνικής διακυβέρνησης, πέρα από τη στενή έννοια της περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- Η ανάγκη τοπικής εμπλοκής και συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, ώστε οι δράσεις να βασίζονται στις εμπειρίες και τις ανάγκες των κατοίκων.
- Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων μέσω πρόληψης συγκρούσεων, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και προώθησης προϊόντων «φιλικών προς την αρκούδα».
- Η σύνδεση των δράσεων του έργου με τις ευρύτερες ευρωπαϊκές πολιτικές για τη βιοποικιλότητα και την πράσινη μετάβαση. Παρουσιάστηκαν παραδείγματα καλών πρακτικών από τις Πρέσπες, τη Ροδόπη και την Πίνδο (έργο *LIFE ARCPROM*), τα οποία ανέδειξαν τη σημασία της τοπικής εμπιστοσύνης και των διατομεακών συνεργασιών.

Η παρουσίαση ανέδειξε τον ρόλο της τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής οικονομίας στην ενίσχυση της συνύπαρξης.

► **Όραμα:** Η Κοινότητα φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα βιώσιμο και συμμετοχικό δίκτυο, όπου άνθρωποι, φορείς και επιχειρήσεις συνδιαμορφώνουν πρακτικές και πολιτικές για τη συνύπαρξη με την άγρια ζωή, προστατεύοντας παράλληλα το φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο των ορεινών περιοχών.

► Βασικές Αρχές:

- **Σεβασμός στη ζωή και το τοπίο** – η αρκούδα αποτελεί μέρος της τοπικής ταυτότητας.
- **Κοινοτική συνεργασία και συμμετοχή** – καμία δράση δεν είναι αποτελεσματική χωρίς εμπιστοσύνη και κοινό όραμα.
- **Πρόληψη αντί για σύγκρουση** – επένδυση σε ενημέρωση, εκπαίδευση και τοπική ετοιμότητα.
- **Τοπική οικονομία και καινοτομία** – προώθηση προϊόντων και δραστηριοτήτων «φιλικών προς την αρκούδα».

- **Διαφάνεια και συναπόφαση** – λειτουργία με βάση κοινές αξίες και σαφείς κανόνες.

► **Διαδικασία Ένταξης μέσω MoU:** Παρουσιάστηκε η διαδικασία ένταξης φορέων στην Κοινότητα μέσω της υπογραφής Μνημονίου Συνεργασίας (MoU), το οποίο περιγράφει:

- τις αρχές και αξίες που δεσμεύουν τη λειτουργία της Κοινότητας,
- τους ρόλους και τις υποχρεώσεις κάθε εταίρου,
- και τον τρόπο συμμετοχής στις κοινές δράσεις και ομάδες εργασίας.

Η υπογραφή του MoU αποτελεί το πρώτο βήμα θεσμοποίησης της Κοινότητας, δημιουργώντας ένα σταθερό πλαίσιο συνεργασίας και λογοδοσίας.

3. Συζήτηση – Κύρια Θέματα

Η συζήτηση που ακολούθησε υπήρξε πλούσια και ανέδειξε την κοινή βούληση των συμμετεχόντων να στηρίξουν τη νέα πρωτοβουλία.

► Συμμετοχή και Δίκτυο Συνεργασίας

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την πρόθεση να συνεισφέρουν μέσα από:

- εθελοντικές δράσεις (π.χ. καθαρισμός μονοπατιών, ενημέρωση κατοίκων),
- εκπαιδευτικά προγράμματα σε σχολεία και κοινότητες,
- στήριξη παραγωγών και επιχειρήσεων που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

► Προτάσεις και Προβληματισμοί

- Ανάγκη για σταθερή επικοινωνία με Δασαρχεία και ΟΤΑ για καλύτερο συντονισμό δράσεων.
- Ενημέρωση και υποστήριξη κτηνοτρόφων σχετικά με μέτρα πρόληψης ζημιών.
- Δημιουργία τοπικών σημείων ενημέρωσης για την αρκούδα και το έργο.
- Ενεργός ρόλος του ΚΕΝΑΚΑΠ ως συνδετικού φορέα ανάμεσα σε κοινωνικούς, αναπτυξιακούς και περιβαλλοντικούς τομείς.

► Στρατηγικό Σχέδιο Συνύπαρξης

Συζητήθηκαν οι πρώτες κατευθυντήριες αρχές για τη διαμόρφωση του Στρατηγικού Σχεδίου Συνύπαρξης, με στόχο:

- τη θεσμική αναγνώριση της Κοινότητας,
- τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της μέσω δικτύωσης και συνεργασιών,
- και την ενσωμάτωση των εμπειριών της Δράσης C1 σε εθνικές πολιτικές για τα μεγάλα σαρκοφάγα.

4. Επόμενα βήματα

Παρουσιάστηκε το πρόγραμμα των επόμενων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της Δράσης C1, με στόχο τη συνέχιση της κινητοποίησης των μελών και την επέκταση του δικτύου της Κοινότητας.

28.09.2024: Εκπαιδευτική πεζοπορία και συζήτηση για τη συνύπαρξη με την άγρια ζωή, σε συνεργασία με τον ΣΟΧΤ και το καταφύγιο του Κόζιακα.

29.09.2024: Συνάντηση με κατοίκους και τοπικούς φορείς για ανταλλαγή εμπειριών και εντοπισμό προτεραιοτήτων στα Άγναντα

30.09.2024: Εκπαιδευτική δράση με μαθητές/τριες γυμνασίου για τη βιολογία της αρκούδας και το μέλλον των ορεινών περιοχών στα Άγναντα.

Στο τέλος των δράσεων αυτών θα πραγματοποιηθεί απολογιστική συνάντηση για την αποτίμηση των αποτελεσμάτων και τον σχεδιασμό των επόμενων βημάτων.

► Αρχές 2025

- 2^η συνεδρίαση της Κοινότητας Έξυπνης Συνύπαρξης, με θέμα τον προγραμματισμό δράσεων για το 2025.
- Παρουσίαση και έγκριση των κοινών αρχών και αξιών που θα περιλαμβάνονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας (MoU).
- Συζήτηση και ολοκλήρωση του draft Στρατηγικού Σχεδίου Συνύπαρξης, με ενσωμάτωση των προτάσεων των μελών.

5. Συμπεράσματα

Η συνεδρίαση ολοκληρώθηκε σε ιδιαίτερα θετικό κλίμα, με σαφή δέσμευση των φορέων για συνεχή συνεργασία, διαφάνεια και συλλογική δράση.

Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν στα εξής:

- Η Κοινότητα Έξυπνης Συνύπαρξης Τρικάλων–Μετεώρων θα λειτουργήσει ως ανοιχτό και συμμετοχικό δίκτυο, που θα συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο.
- Η Καλλιστώ και το ΚΕΝΑΚΑΠ θα αναλάβουν τον συντονισμό των επόμενων δράσεων και τη διαμόρφωση του Στρατηγικού Σχεδίου Συνύπαρξης.
- Θα δοθεί προτεραιότητα στη διεύρυνση του δικτύου με φορείς και συλλόγους από τον Ασπροπόταμο και άλλες ορεινές κοινότητες.
- Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η ενεργή εμπλοκή φορέων όπως το Καταφύγιο Κόζιακα, η ΠΕΕΑΦΑΖ, η ΚοινΣΕπ Εκάτη και ο ΣΟΧΤ.
- Η ενημέρωση και εκπαίδευση της τοπικής κοινωνίας θα παραμείνει βασικός άξονας των δράσεων του 2025.

Η συνεδρίαση έκλεισε με τη διαπίστωση ότι η βιωσιμότητα της Κοινότητας θα εξαρτηθεί από τη συνέπεια και τη συνεργασία όλων των μελών της, στο πνεύμα των αξιών και κατευθύνσεων που θα αποτυπωθούν στο Μνημόνιο Συνεργασίας.

